

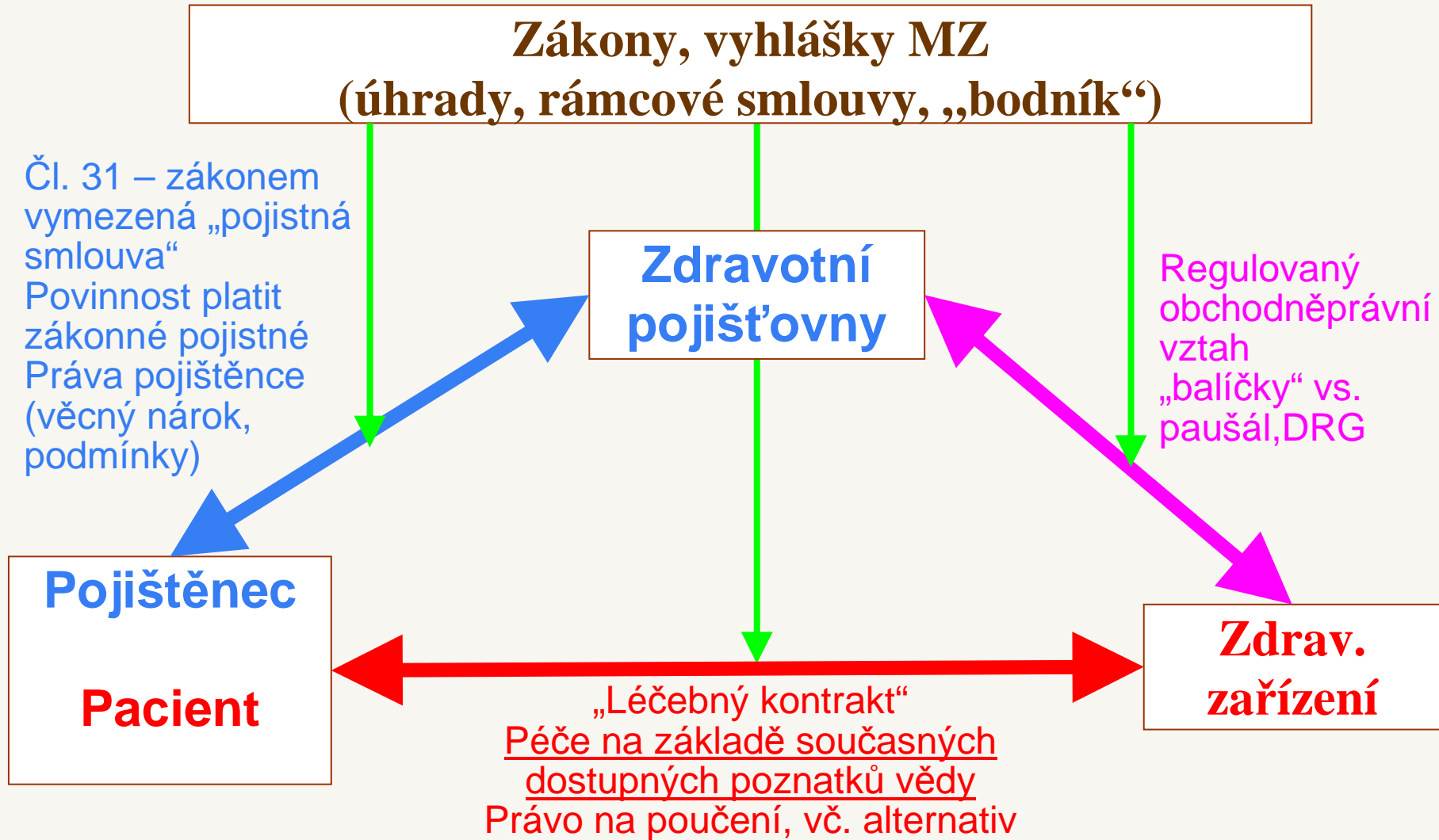
O právech pacientů a také o právech pojištěnců

JUDr. Ondřej Dostál, Ph.D., LL.M.
Platforma zdravotních pojištěnců ČR, o.s.
Centrum pro zdravotnické právo 3. LF UK

Důležité oblasti práva - shrnutí

- **Na jakou léčbu mám nárok?**
 - *Jak vlastně funguje zdravotnický systém?*
 - *Kvalita a cena nabízené zdravotní péče*
- **Poučení a informovaný souhlas**
 - *Dozvědět se o své nemoci a o možnostech léčby*
 - *Dozvědět se o úhradě, doplatcích, čekací době*
 - *Zvolit si vyhovující léčbu, odmítnout nevhovující*
- **Důležitá práva pojištěnce**
 - *Volba lékaře, zdravotnického zařízení, volba pojišťovny*
 - *Poplatky, doplatky, limit*
 - *Dostupnost nákladné terapie*
- **Zdravotnická dokumentace**
 - *Potřebuji přesné informace o svém zdraví a indikované léčbě?*
- **Spory a jejich řešení**
 - *Spory o kvalitu péče, spory o úhradu péče*
 - *Rozhodčí soud pro zdravotnictví*

Právní vztahy ve zdravotnictví

Nárok na hrazenou péči

- Péče, léky, zdravotní pomůcky
- Rozdílné možnosti jednotlivých lékařů
- Úhrada:
 - *Za výkon*
 - *Paušální*
 - *Kapitační*
 - *Zvláštní podmínky „centrové“ léčby – počet za rok*
- Práva pojištěnce však vyplývají jen ze zákona, včetně omezení
- Příklad onkologická léčba: nárok jednotlivce není závislý
 - *Na ročním období*
 - *Na počtu jiných pacientů a jejich přežití*
 - *Na místě bydliště, roku narození, typu či kombinaci onemocnění*

Nárok na hrazenou péči

- **Regulační poplatky**
- **Omezení u léků**
 - *Recepty - SÚKL – cena, úhrada, marže*
 - *Doplatek a započtení do limitu*
- **Zdravotnické prostředky**
 - *Příloha 3, zákonná omezení*
 - *Role revizního lékaře*
- **§ 16 zákona**
 - *Úhrada péče jinak nehrazené*
- **Nedostupnost péče**
 - *Využití plánované péče v EU?*

Poučení pacienta o zákroku

➤ **Zákon 20/1966 Sb., §23**

- *Zdravotnický pracovník způsobilý k výkonu příslušného zdravotnického povolání informuje pacienta, popřípadě další osoby (§ 67b), o účelu a povaze poskytované zdravotní péče a každého vyšetřovacího nebo léčebného výkonu, jakož i o jeho důsledcích, alternativách a rizicích.*

➤ **Podmínky poučení**

- *„Předem“ a „řádně“*
- *O účelu, povaze*
- *O možných rizicích zdravotního výkonu*
- *O alternativách*
- *O důsledcích, léčebném režimu*
- *O cenách?*

Rizika

➤ Rizika

- *Obecně spojená s uvažovaným zákrokem*
- *Zvláště hrozící pro konkrétního pacienta*

➤ „Důležitá“ rizika, která je nutno sdělit

- *Nelze zmínit „všechna“ rizika*
- *Kritéria „důležitosti“ – dle konkrétního případu*
 - Praviděpodobnost rizika
 - Tíživost rizika
- *Je třeba hodnotit naléhavost případu*
- *Měřítko pro soudy: Možnost ovlivnit rozhodnutí konkrétního pacienta*

Alternativy

➤ **Vyhláška:**

- *poučení o tom, zda plánovaný zdravotní výkon má nějakou alternativu a pacient má možnost zvolit si jednu z alternativ, pokud zvláštní právní předpisy toto právo nevyklučují*

➤ **K diskusi**

- *Také u alternativ nutno zmínit rizika a důsledky*
- *Způsobilý (!) pacient může „legálně“ preferovat i objektivně nesmyslné řešení*
- *Možnost zvolit alternativu: je alternativou*
 - *Volba bezpečnější nemocnice pro provedení zákroku? (právo volby ZZ)*
 - *Volba zkušenějšího lékaře? (právo volby lékaře, v návrhu ZoZS poučení o „kvalifikaci“)*
 - *Nákladný zákrok v zahraničí? (volný pohyb služeb v EU)*
- *Čí zájmy zdravotník hájí?*

Poučení o cenách a úhradě

➤ **Platné právo:**

- *Regulační poplatky (tedy jak kde...) - §16a zák. 48/1997 Sb.*
- *Limit - §16b, §32 zák. 48/1997 Sb.:*
 - „Některé“ regulační poplatky a „některé“ doplátky
 - Záměna za léčivo s nižším doplatkem a důsledky „vyznačení zákazu záměny“
- *§ 11 odst. 1 písm. d) zák. 48/1997 Sb.*
 - Úhrada péče „související“: kde je hranice?

➤ **Návrhy zákonů**

- *§ 13 novely 48/1997 Sb.*
 - Kombinace hrazené péče a soukromé platby

Vedení zdravotnické dokumentace

- **Zákon o péči o zdraví lidu, § 67b:**
 - *Zápis ve zdravotnické dokumentaci musí být veden průkazně, pravdivě a čitelně; je průběžně doplňován a musí být opatřen datem zápisu, identifikací a podpisem osoby, která zápis provedla.*

Přístup do dokumentace

- **Pacient sám**
- **Kdokoliv se souhlasem způsobilého pacienta**
 - *Vhodný písemný projev vůle, nutno založit do ZD*
 - *Praktické pro komunikaci s blízkými osobami*
 - *Mělo by být upraveno v souhlasu s hospitalizací nebo s převzetím do péče, podepsovaném při příjmu*
- **Zákonní zástupci nezpůsobilého pacienta**
- **Pozůstalí – blízké osoby**
 - *Pokud pacient nezakázal*

Spory a jejich řešení

➤ **Kvalita**

- *Stížnosti, žaloby, trestní oznámení*
- *Lepší je újmě předcházet než se o ni soudit*
- *Lepší je se dohodnout než se soudit*

➤ **Dostupnost zdravotní péče**

- *Znát svá práva pojištěnce*
- *Znát problémy a motivace lékaře*
- *Využívat svých práv – volba lékaře, komunikace s revizním lékařem, komunikace s pojišťovnou*
- *Zjistit objektivní medicínský stav – lékař na Vaší straně?*
- *Mít pro jistotu zástupce (osoba blízká)*
- *Role patientského sdružení*
- *Role PZP ČR*

Děkuji za pozornost

Platforma zdravotních pojištěnců ČR, o.s.

dostalondrej@seznam.cz

**Kde se dočíst více:
www.zdravotnipojistenci.cz**